ØKF Kontor for Planlægning (2387)
Økonomiforvaltningen

Metroselskabet I/S

Udkast til afgørelse om fravigelse fra habitatdirektivet

Sagsnummer eDoc
2026- 0243805

Metroselskabet I/S (herefter Metroselskabet) har den 26. juni 2026 ansøgt Københavns Kommune om fravigelse og forhåndsfravigelse fra forbuddet mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for grønbroget tudse, herunder nedlæggelse af yngle- og rasteområder, når og hvis disse opstår som følge af anlægsarbejderne i forbindelse med anlæggelse af metrolinjen M5, og ikke kun for eksisterende levesteder. Metroselskabet er bygherre for anlæg af metrolinje M5.

Denne afgørelse er truffet på baggrund af Metroselskabets ansøgning og miljøkonsekvensrapporten for fravigelse af habitatdirektivet i forhold til grønbroget tudse fra juni 2026 (herefter "Miljøkonsekvensrapport vedr. grønbroget tudse").

Der er i forbindelse med M5 projektet tidligere udarbejdet yderligere to miljøkonsekvensrapporter, først en miljøkonsekvensrapport fra maj 2024 (herefter "Miljøkonsekvensrapport for M5"), og derefter en supplerende miljøkonsekvensrapport fra april 2025 (herefter "Supplerende miljøkonsekvensrapport for M5"). Disse rapporter er tilsvarende indgået i kommunens samlede sagsbehandling og vurdering af Metroselskabets ansøgning.

Københavns Kommune vurderer, at der parallelt med nærværende afgørelse om fravigelse af habitatbekendtgørelsens § 10, jf. § 11, vedrørende nedlæggelse af yngle- og rasteområder for grønbroget tudse, tilsvarende skal tages stilling til meddelelse af (supplerende) tilladelse i henhold til miljøvurderingslovens § 25, til håndtering af grønbroget tudse.

Metroselskabet har sideløbende ansøgt Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (herefter "SGAV") om forhåndsfravigelse til indfangning, flytning, transport og forstyrrelse samt til individdrab af grønbroget tudse i medfør af naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 1, jf. § 73, stk. 2, og artsfredningsbekendtgørelsens § 12, stk. 1, jf. § 10, stk. 1, nr. 1).

Nærværende afgørelse vedrører alene Københavns Kommunes kompetence i forhold til levestedsbeskyttelsen.

Metroselskabet begrunder ansøgningen om fravigelse således:

UDKAST

- "Ved fravigelse efter den i denne ansøgning og tilhørende miljøkonsekvensrapport beskrevne metode sikres, at der etableres permanent merværdi for arten grønbroget tudse i form af etablering af permanente og veltilrettelagte levesteder for arten, samt flytning af arten hertil generelt fremfor håndtering på individuelt niveau.
- Herudover medfølger værdi for projektet i form af ovenstående fremdriftshensyn af meget væsentlig betydning for etableringen af samfundskritisk infrastruktur, der indgår som væsentligt element i byudviklingen af Københavns Østhavn og klimasikringen af landets hovedstad i forbindelse med etableringen af Lynetteholm."

Metroselskabet har ansøgt om, at fravigelsens gyldighedsperiode skal strække sig frem til 2036, hvor etape 1 af metrolinjen M5 forventes at stå færdig.

Afgørelse

Københavns Kommune meddeler hermed afgørelse om fravigelse og forhåndsfravigelse fra forbuddet mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for grønbroget tudse, jf. habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 3, i forbindelse med anlæggelse af metrolinje M5.

Afgørelsen om fravigelse omfatter nedlæggelse af eksisterende yngle- og rasteområder inden for projektområdet samt nedlæggelse af yngle- og rasteområder, når og hvis disse opstår som følge af anlægsarbejderne. Fravigelsen er meddelt på de vilkår, der fremgår nedenfor.

Fravigelsen er gældende indtil 31. december 2036.

Vilkår

Københavns Kommunes vilkår er delvist baseret på retningslinjer fra EU-Kommissionens vejledning fra 2021 om streng beskyttelse af dyrearter af fællesskabsbetydning i henhold til habitatdirektivet ("EU-vejledningen").[1]

Københavns Kommune stiller følgende vilkår for fravigelsen.

<u>Afgørelsens gyldighed:</u>

1. Afgørelsen er betinget af:
    - At der meddeles tilladelse i henhold til miljøvurderingslovens § 25 i forhold til M5 vedr. håndtering af grønbroget tudse på arbejdspladserne Kløverparken, Amager

[1] Meddelelse fra EU-Kommissionen: Vejledning om streng beskyttelse af dyrearter af fællesskabsbetydning i henhold til habitatdirektivet, udgivet 12. oktober 2021

UDKAST

Strandvej 3 og Prøvestenen incl. opfyldet syd for Prøvestensbroen.

- At SGAV meddeler en fravigelse i forhold til indfangning, flytning, transport og forstyrrelse af grønbroget tudse, herunder forhåndsfravigelsen, samt til individdrab, som er fuldt ud forenelig med nærværende afgørelse

2. I forbindelse med ødelæggelse og beskadigelse af eksisterende yngle- og rasteområder for grønbroget tudse, skal vilkår i § 25-tilladelsen efter miljøvurderingsloven og den af SGAV meddelte fravigelse følges.

3. Afgørelsen om fravigelse kan bortfalde eller ændres med øjeblikkelig virkning, hvis § 25-tilladelsen til projektet bortfalder eller tilbagekaldes, eller hvis der i perioden er forhold, der bevirker, at forudsætningerne for fravigelsen ændres, og at fravigelsen derfor kan tilbagekaldes. Det er Metroselskabets ansvar at sikre overholdelse af øvrig lovgivning, herunder indhentelse af eventuelle andre nødvendige tilladelser m.v.

4. Københavns Kommune skal underrettes om planlagte ændringer og udvidelser af projektet, som kan påvirke levesteder for grønbroget tudse i projektområdet. Underretningen skal ledsages af en redegørelse for, hvorvidt de forudsætninger, der er lagt til grund for fravigelsen, fortsat er til stede. Underretningen, herunder redegørelsen, skal være kommunen i hænde senest 3 måneder før ændringen, udvidelsen eller aktiviteten påtænkes idriftsat.

<u>Afværgeforanstaltninger:</u>

5. For at forhindre at der sker indvandring af grønbroget tudse under anlægsfasen, skal der etableres midlertidige paddehegn i hele anlægsperioden omkring følgende arbejdsområder:

   - Kontrol- og vedligeholdelsescentret (Prøvestenen incl. opfyldet syd for Prøvestensbroen)
   - v/Prags Boulevard Øst (Kløverparken)
   - Amager Strandvej 3

   De midlertidige paddehegn skal etableres med en placering og udstrækning/omfang efter principperne beskrevet i Miljøkonsekvensrapport vedr. grønbroget tudse.

6. De midlertidige paddehegn skal være etableret inden anlægsarbejdet påbegyndes og det skal umiddelbart inden opstart af anlægsarbejderne sikres, at der ikke er individer af grønbroget tudse inden for hegnene. Dette skal udføres efter den

UDKAST

fremgangsmåde, som er beskrevet i Miljøkonsekvensrapport vedr. grønbroget tudse, afsnit 4.6.2. De midlertidige paddehegn skal tilses en gang månedligt i tudsernes aktive periode (marts-oktober), med en første besigtigelse medio/ultimo februar, så eventuelle skader kan være udbedret inden 1. marts.

Metroselskabet har ansvar for at føre løbende tilsyn med paddehegnene og skal dokumentere disse tilsyn i form af skriftlige tilsynsrapporter med fotodokumentation. Tilsynet skal afrapporteres til Københavns Kommune hver tredje måned, som beregnes fra anlægsarbejdernes opstartsdato. Hvis det ved tilsynet viser sig, at paddehegnet ikke er funktionsdygtigt, skal det udbedres umiddelbart efter.

7. Paddehegnene skal opsættes enten under tudsernes vinterdvale (1. november – 1. marts) eller imens tudserne er i ynglevandhullerne (15. marts – 15. maj). Porte i paddehegnene må åbnes i dagtimerne, men skal lukkes igen om aftenen. Hvis der er behov for natarbejde, hvor portene skal være åbne, skal portene udstyres med færiste på ydersiden af paddehegnet, som er indrettet på en måde, hvor de tillader grønbroget tudse, der er faldet i disse, at komme op igen (uden for paddehegnet).

8. Der skal hvert år i anlægsfasen i maj måned foretages overvågning i form af lytninger efter kvækkende hanner ved evt. midlertidige vandsamlinger inden for de indhegnede arealer. Evt. fund af individer inden for det indhegnede areal skal flyttes til erstatningslevestederne, som forudsættes etableret i overensstemmelse med tilladelse til fravigelse meddelt af SGAV, og i overensstemmelse med dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen. Overvågningsresultaterne skal afrapporteres til Københavns Kommune årligt.

UDKAST

<u>Kompenserende foranstaltninger:</u>

9. De kompenserende levesteder skal etableres inden anlægsprojektet går i gang og de eksisterende levesteder nedlægges.

10. Der skal etableres to erstatningsbiotoper på hver minimum 500 m^2 til padder i form af nye vandhuller og grus- og stenbunker på Prøvestenen Syd udenfor stormflodssikringen i overensstemmelse med det i Miljøkonsekvensrapport vedr. grønbroget tudse forudsatte (jf. figur 4-15).

11. Erstatningsbiotoperne skal udføres på følgende måde:

- Størstedelen af brinkerne skal fremstå med en hældning på mellem 1:5 og 1:10

- Vandhullerne skal have en vanddybde på 30-100 cm på det dybeste sted

- Vegetationen skal holdes nede i området omkring vandhullerne ved bekæmpelse af rørskov, og der skal afskrabes muld i en 5 meter bred zone omkring vandhullernes brinker
- De egnede rasteområder nær vandhullerne skal indrettes, som beskrevet i principskitsen figur 4-16 i Miljøkonsekvensrapport vedr. grønbroget tudse.
- Dræning inden for arealet, hvor der skal ske bekæmpelse af rørskov skal ophøre eller ændres, så vandhullerne først udtørrer efter haletudser, er færdigforvandlet og gået på land.

12. Bygherren skal udarbejde en detaljeret pleje- og vedligeholdelsesplan for de etablerede erstatningsvandhuller til grønbroget tudse. Planen beskriver, hvordan bygherren vil varetage plejen og angiver hvor ofte plejetiltag udføres.
13. Planen skal fastlægge nødvendige plejetiltag, herunder; oprensning, vegetationskontrol, sikring af lysåbne forhold, eventuel opretning af skråninger, samt angivelse af konkret hyppighed for hvert tiltag.
14. Planen skal dokumentere og sikre, at erstatningsvandhullerne varigt bevarer deres funktion som egnede yngle- og rasteområder for arten, og dermed tilsikre, at afværgetiltaget virker efter hensigten.
15. Planen skal fremsendes til Københavns Kommune til skriftlig godkendelse, og etablering og pleje af vandhullerne må ikke påbegyndes, før planen er godkendt.
16. Bygherren skal efterleve den godkendte plan, og hvert 2. år indsende en kort statusrapport til Københavns Kommune, som dokumenterer, at den løbende pleje sikrer, at erstatningsvandhullerne konstant er egnet for tudserne.

UDKAST

Baggrund

Det ansøgte projekt

Metroselskabet ønsker at etablere Metrolinje M5 fra København H til en ny station v/Lynetteholm N via bl.a. Islands Brygge, Amagerbro Syd og Refshaleøen. Som grundlag herfor har Metroselskabet udarbejdet to miljøkonsekvensrapporter for projektet i form af Miljøkonsekvensrapport for M5 fra maj 2024 og Supplerende miljøkonsekvensrapport for M5 fra april 2025.

Den 13. november 2025 besluttede Borgerrepræsentationen på baggrund af begge de nævnte miljøkonsekvensrapporter, og under forudsætning af anlægslov for M5 vedtages, at udstede én samlet tilladelse

efter miljøvurderingslovens § 25 til etablering af første etape af M5 fra København H til stationen ved Prags Boulevard Øst på Kløverparken.

Årsagen til, at der er udarbejdet en supplerende Miljøkonsekvensrapport vedr. grønbroget tudse, er, at der i forbindelse med anlægsarbejder på arbejdspladserne ved v/Prags Boulevard Øst (Kløverparken), Amager Strandvej 3 og ved Kontrol- og Vedligeholdelsescentret på Prøvestenen (incl. opfyldet syd for Prøvestensbroen) vurderes at være risiko for, at der som følge af f.eks. hjulspor fra anlægsmaskiner kan opstå vandhuller, der kan udgøre et egnet levested for grønbroget tudse. Da grønbroget tudse er en bilag IV-art (dvs. at den er omfattet af habitatdirektivets bilag IV), er den strengt beskyttet, og der gælder jf. habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a-d et forbud mod alle former for forsætlig indfangning eller drab af individer, mod forsætlig forstyrrelse af arten (navnlig i perioder, hvor de yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer), mod forsætlig ødelæggelse eller indsamling af æg i naturen samt mod beskadigelse eller ødelæggelse af dens yngle- og rasteområder. For at undgå, at anlægsarbejdet skal indstilles, såfremt grønbroget tudse indfinder sig i områderne i løbet af anlægsperioden, og for at etablere levesteder for og håndtere eventuelle indvandrede individer på en måde, der samlet vil medvirke til merværdi for arten, ansøger Metroselskabet om en tilladelse til at nedlægge opståede levesteder i form af en forhåndsfravigelse efter habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, litra c og den danske implementering i habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 3.

Tilladelse til fravigelse af beskyttelsen af yngle- og rasteområder (dvs. nedlæggelse af levesteder) skal meddeles af Københavns Kommune, mens tilladelse til fravigelse i forhold til indfangning, individdrab, flytning og forstyrrelse af grønbroget tudse skal meddeles af SGAV.

UDKAST

Projektområdet

Det fremgår af ansøgningen, at M5-projektet er begrundet i ønsket om at understøtte bæredygtig byudvikling i Østhavnen samt styrke hovedstadens kollektive transportsystem. Metrolinjen M5 skal forbinde København H og Lynetteholm via bl.a. Islands Brygge, Amagerbro Syd og Refshaleøen.

Projektet er opdelt i to etaper. Første etape indebærer anlæggelse af metrolinje fra København H til v/Prags Boulevard Øst og forventes igangsat i 2027. Denne del af metrolinjen forventes at kunne tages i brug i 2036. Stationen v/Prags Boulevard Øst anlægges som en højbanestation, der via en viadukt henover Kløverparken, Amager Strandvej 3 og opfyldet syd for Prøvestensbroen forbindes med et kontrol- og vedligeholdelsescenter (KVC) på Prøvestenen.

De øvrige tre stationer Refshaleøen, Lynetteholm S og N anlægges i 2. etape med en forventet åbning i 2045.

Projektområdet og etapeopdelingen fremgår af figur 1 (fra ansøgningen om tilladelse til fravigelse af habitatdirektivet og den danske implementering af reglerne).

Figur 1.

UDKAST

Udbredelse af grønbroget tudse i projektområdet

Som det fremgår af Miljøkonsekvensrapporten vedr. grønbroget tudse, tager registreringen af forekomsten af grønbroget tudse i området omkring projektområdet for M5 udgangspunkt i de observationer, der er registreret og tilgængelige i databasen arter.dk samt Metroselskabets egne undersøgelser i 2023/2024 og 2026, samt data indsamlede i forbindelse med Sund & Bælts forundersøgelser til Østlig Ringvej, gennemført i 2025.

Der blev ikke registreret tudser under Metroselskabets undersøgelser i foråret 2026, men grønbroget tudse er registreret indenfor projektområdet jf. arter.dk og der er flere fund på Prøvestenen. Arten er også kendt fra nærliggende områder, og det vurderes derfor sandsynligt, at den kan indvandre projektområdet i takt med, at der opstår egnede forhold for arten under anlægsarbejdet.

I Miljøkonsekvensrapporten vedr. grønbroget tudse er værdien af de undersøgte områder kategoriseret som enten egnet, begrænset egnet eller uegnet levested for grønbroget tudse. Kategoriseringen kan ses af figur 2 nedenfor.

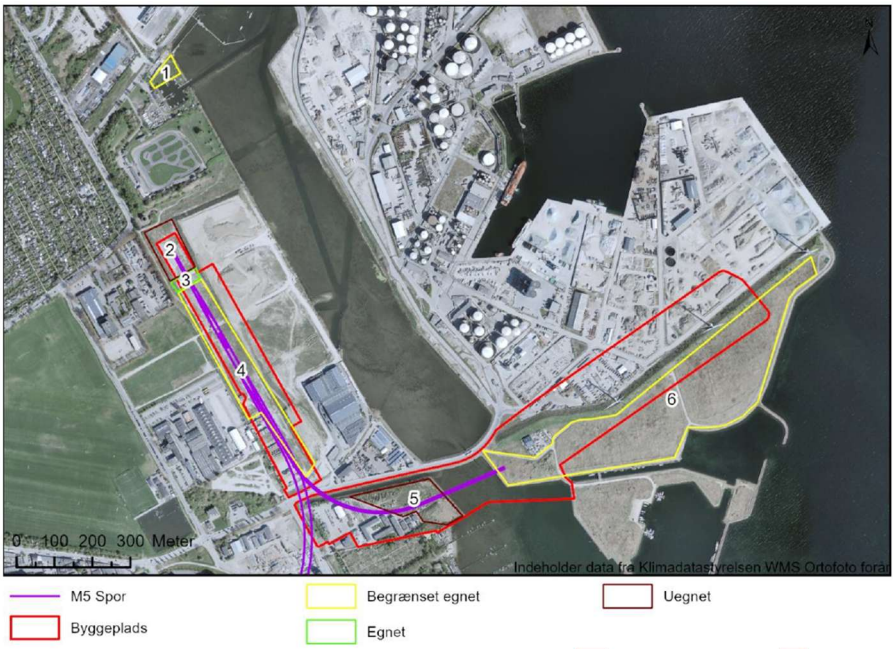

Figur 2.

Københavns motorbådsklub (område 1)

Området er udgået som muligt erstatningslevested, idet det på baggrund af feltundersøgelserne i de øvrige undersøgte områder ikke er vurderet nødvendigt at inddrage dette område.

V/Prags Boulevard Øst (nordlige del) (område 2)

Området vurderes at være uegnet som levested for grønbroget tudse på baggrund af manglen af både yngle- og rasteområder.

V/Prags Boulevard Øst (midterste del) (område 3)

Den midterste del af projektområdet udgøres af en tidligere adgangsvej i grus. Grusvejen ligger en anelse lavere end det øvrige terræn og var ved besigtigelsen oversvømmet. Nord for grusvejen findes en bunke af jord og grus, som indeholder kampesten og spredte murbrokker, der udgør egnede rasteområder for grønbroget tudse. Der er desuden en mindre træplatform, som står delvist ude i vandet og ligeledes kan udgøre et egnet rasteområde.

Der er ved lytteundersøgelser efter kvækkende hanner den 12. maj og 21. maj 2026 ikke fundet individer af grønbroget tudse.

Der er ingen barrierer for tudsernes vandring til og fra området fra Prøvestenskanalen i nord og i syd, samt igennem jordoplaget øst for lokaliteten.

Området vurderes at være egnet som levested for grønbroget tudse på baggrund af tilstedeværelsen af både yngle- og rasteområder for arten,

UDKAST

om end vandsamlingerne er meget temporære og er udtørrede på tørre år.

V/Prags Boulevard Øst (sydlige del) (område 4)

Den sydlige del af projektområdet udgøres af et større areal med lav og åben vegetation af græs og spredte urter.

Der er ved lytteundersøgelser efter kvækkende hanner d. 12. maj og 21. maj 2026 ikke fundet individer af grønbroget tudse.

Området vurderes at være begrænset egnet som levested for grønbroget tudse, på baggrund af manglen af rasteområder samt vandsamlingernes temporære karakter, der udtørrer for tidligt på tørre år.

Ved Amager Strandvej 3 (område 5)

Området ved Amager Strandvej 3 rummer plamager med sten og murbrokker samt bunker med træ og andet affald, der kan udgøre egnede rasteområder for arten. Området er tilgroet med brombærkrat og højt græs. Der er ingen vandsamlinger i området eller nærområdet undtagen kanalen til udløb UØ124 og Prøvestenskanalen, der er for salte til at udgøre yngleområder.

Det blev vurderet, at området er uegnet som levested for grønbroget tudse på trods af forekomst af egnede rasteområder.

Prøvestenen Syd (område 6)

Området ved Prøvestenen Syd udgør et lavtliggende og vådt område, der drænes af et netværk af drængrøfter. Området er altovervejende tilgroet i tagrørsskov, men der er plamager af lavere og mere åben vegetation. Drængrøfterne udgør permanente vandsamlinger, ligesom nogle kørespor i og omkring området også rummer temporære vandsamlinger.

Der er kystbeskyttelse omkring Prøvestenen Syd, hvilket udgør en delvis barriere for tudser. Det er dog ikke umuligt, og der er foretaget flere nyere private registreringer af grønbroget tudse i området. Området rummer ikke i sig selv mange rasteområder, men det nærliggende bådeværksted og industri-kvarteret nord for jordvolden kan udgøre egnede rasteområder.

Ved lytteundersøgelser efter kvækkende hanner den 12. og 21. maj 2026 blev der ikke fundet individer af grønbroget tudse.

Området vurderes at være begrænset egnet som levested for grønbroget tudse, på baggrund af for stor tilgroning og manglen på rasteområder.

Udtalelse fra Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd

UDKAST

Det er en betingelse i henhold til habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 3, at Københavns Kommune forud for, at der træffes afgørelse om fravigelse, indhenter en udtalelse fra Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd.

Kommunen har derfor ansøgt ministeriet om en udtalelse.

Begrundelse for afgørelsen

Forekomsten af grønbroget tudse i Københavns Havn er snævert forbundet med de anlægsarbejder og arealudviklingsaktiviteter, der har fundet sted i området over en længere årrække. Arten er en pionerart med forkærlighed for tidlige successionsstadier, og den har således gennem de seneste årtier koloniseret levesteder omkring København i forbindelse med landindvinding, herunder eksempelvis på Vestamager, Sydhavns Tippen og i Ydre Nordhavn. Den grønbrogede tudse er kendt fra flere områder i Københavns Havn, og der er gennem årene foretaget registreringer over artens forekomst, senest i 2006, 2022 og 2024.

Kommunen konstaterer, at der i projektområdet ikke blev registreret tudser i forbindelse med gennemførelsen af feltundersøgelser i foråret 2026, men at arten er kendt fra nærliggende områder, såvel som fra registreringer indenfor området på den nationale artsportal arter.dk, og at der derfor foreligger en begrundet risiko for, at grønbroget tudse vil indvandre til anlægsområdet ved bl.a. Prøvestenen og kolonisere dette, i takt med at der opstår egnede forhold for arten under anlægsarbejdet.

Af Miljøkonsekvensrapporten vedr. grønbroget tudse fremgår, at anlægsprojektet samlet vil berøre ca. 14,8 ha begrænset egnede områder samt ca. 1.150 m^2 egnede levesteder, ud over ca. 4,4 ha uegnede områder, som kan blive mere egnede som følge af anlægsaktiviteterne. Metro M5 kan medføre ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- og/eller rasteområder, som anlægsarbejderne løbende tilvejebringer.

Kommunen lægger til grund, at område 3, v/Prags Boulevard Øst (midterste del), jf. figur 2, vurderes at være egnet som levested for grønbroget tudse på baggrund af tilstedeværelsen af både yngle- og rasteområder for arten. Herudover er område 4, v/Prags Boulevard Øst (sydlige del) og område 6, Prøvestenen Syd, vurderet begrænset egnet som levested i Miljøkonsekvensrapporten vedr. grønbroget tudse. Nyere validerede registreringer af arten indenfor projektområdet på Prøvestenen og forekomsten af egnede levesteder betyder dog, at området på Prøvestenen kan betragtes som værende et eksisterende yngle- og rasteområde.

Da Metroselskabet ansøger om fravigelse og forhåndsfravigelse til at beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for grønbroget tudse, skal der foretages en faglig vurdering, som begrunder en fravigelse af beskyttelsen i habitatbekendtgørelsens § 10, jf. § 11, stk. 1, nr. 3.

UDKAST

For at der kan meddeles tilladelse, kræves det, at de tre betingelser i habitatbekendtgørelsens § 11 er opfyldt:

1. at der ikke findes et tilfredsstillende alternativ,

2. at fravigelsen ikke hindrer, at den pågældende bestands bevaringsstatus opretholdes i dens naturlige udbredelsesområde,

3. og at det ansøgte har et af de fire formål, som er omfattet af § 11, stk. 1, nr. 1-4 (i dette tilfælde nr. 3 vedrørende bydende nødvendige hensyn)

Tilfredsstillende alternativer

Det er en betingelse for meddelelse af en fravigelse, at det kan godtgøres, at der ikke foreligger nogen alternativer, som ud fra videnskabelige- og tekniske oplysninger samt hensynet til de særlige omstændigheder, der vedrører den specifikke omhandlede situation, gør det muligt at opfylde det tilstræbte formål, samtidig med at en fravigelse ikke er nødvendig.

Det oplyses i ansøgningen, at der er undersøgt alternative placeringer for projektet, herunder særligt for stationen v/Prags Boulevard Øst og for KVC på Prøvestenen, som begge er beliggende i områder, der er vurderet egnede eller begrænset egnede som levesteder for grønbroget tudse.

Metroselskabet har for stationen v/Prags Boulevard Øst undersøgt muligheden for at forskyde stationen mod nord eller mod øst samt etablering som undergrundsstation, og for KVC er der undersøgt placeringer på Prøvestenen syd for jordvolden, i den østlige del af Kløverparken samt på et opfyld i Prøvestenskanalen. Metroselskabet oplyser, at den valgte placering af stationen v/Prags Boulevard Øst er den eneste brugbare løsning ud fra hensynet til stationens passageropland, forbindelsen til KVC, den fremtidige byudvikling i Kløverparken samt projektøkonomien. For så vidt angår KVC oplyser Metroselskabet, at den valgte placering på Prøvestenen er den eneste brugbare løsning ud fra hensynet til metroens drift, Østlig Ringvej, erhvervshavnens funktioner og de grønne områder.

Det er på denne baggrund Kommunens vurdering, at der ikke foreligger et tilfredsstillende alternativ til den valgte placering af stationen v/Prags Boulevard Øst og placering af KVC på Prøvestenen med forbindelse henover Amager Strandvej 3, jf. habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, og habitatdirektivets artikel 16, stk. 1.

Indflydelse på bestand

Det er endvidere en betingelse for meddelelse af en fravigelse, at denne ikke er til skade for opretholdelsen af en gunstig bevaringsstatus for den pågældende bestand i dens naturlige udbredelsesområde. Nettoresultatet af fravigelsen skal derfor være neutralt eller positivt for artens bevaringsstatus.

UDKAST

Der lægges vægt på, at Metroselskabet oplyser, at etableringen af højbanestationen v/Prags Boulevard Øst ikke indebærer indgreb, der kan forringe bevaringsstatus for bestanden i området, idet påvirkningen forventes kompenseret gennem etablering af erstatningsbiotoper.

Derudover lægges der vægt på, at Metroselskabet oplyser, at etableringen af KVC på Prøvestenen ikke medfører indgreb, der kan forringe bevaringsstatus for bestanden i området, idet en eventuel forringelse forventes kompenseret gennem etablering af nye egnede levesteder for arten. Der gennemføres endvidere afværgeforanstaltninger i form af paddehegn om byggepladsen, som samlet set sikrer, at fravigelsen ikke medfører en negativ indvirkning på den berørte bestand.

Kommunen har endvidere inddraget den kumulative påvirkning fra Østlig Ringvej-projektet i sin vurdering af bestandens bevaringsstatus. Idet artens egnede levesteder netop omfatter områder med midlertidige anlægsarbejder, og idet arten kan indgå i en balance mellem oprettelsen og fjernelsen af egnede levesteder, vurderer kommunen, at den kumulative påvirkning ikke er af væsentlig negativ karakter.

Det er på denne baggrund kommunens samlede vurdering, at fravigelsen med de vilkår, der er fastsat ovenfor, ikke vil hindre opretholdelsen af den pågældende bestands gunstige bevaringsstatus i dens naturlige udbredelsesområde, jf. habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, og habitatdirektivets artikel 16, stk. 1.

Bydende nødvendige hensyn

Det er endelig en betingelse for meddelelse af en fravigelse, at fravigelsen er begrundet i et af de hensyn, der er opregnet i habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 1-4. En af de opregnede fravigelsesgrunde er bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art, jf. § 11, stk. 1, nr. 3, og habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, litra c).

Det er Kommunens vurdering, at det ansøgte projekt falder ind under dette hensyn. Kommunen har herved lagt vægt på, at metrolinje M5 er et større infrastrukturprojekt, der tjener en langsigtet samfundsinteresse af både social, økonomisk og miljømæssig karakter. Projektet har til formål at understøtte bæredygtig byudvikling samt styrke hovedstadens kollektive transportsystem ved at etablere en ny metrolinje, der vil bringe kollektiv transport til byområder, som i dag ikke har metrobetjening.

Kommunen har endvidere lagt vægt på, at det fra midten af 2030'erne forventes, at M1 og M2 vil have utilstrækkelig kapacitet, og at den nye M5-linje forventes at aflaste M1 og M2. Der er derudover lagt vægt på det forventede antal påstigere på 91.000 daglige påstigere i 2050 og 134.000 daglige påstigere i 2070. Disse forhold har betydning for en bæredygtig udvikling af hovedstadsområdet, herunder den fremtidige

UDKAST

kollektive trafik, byudvikling og jobskabelse. Der er således tale om et projekt, der ikke alene tjener private eller virksomhedsmæssige interesser, men derimod brede samfundsmæssige hensyn.

Projektet vurderes således at opfylde betingelsen om, at fravigelsen skal være begrundet i bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, jf. habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 3, og habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, litra c).

Lovgivning

Afgørelsen træffes på baggrund af reglerne i habitatbekendtgørelsen og habitatdirektivet.

Habitatdirektivet[2] er en del af EU's naturbeskyttelsesdirektiver, der bl.a. pålægger EU's medlemslande at bevare en række arter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-lande. EU-direktiver er retsakter, der fastlægger fælles mål, der skal nås i alle EU's medlemslande, herunder Danmark. Et EU-direktiv er først gældende i Danmark, når dette er implementeret i den danske lovgivning.

Habitatdirektivet er bl.a. implementeret i habitatbekendtgørelsen.[3]

Habitatdirektivet

Efter habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, er medlemsstaterne forpligtet til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning for de dyrearter, der er opført på habitatdirektivets bilag IV, litra a). På habitatdirektivets bilag IV, litra a) er grønbroget tudse oplistet som en art, der kræver streng beskyttelse.

Det fremgår af habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra d), at der bl.a. er forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der er opført på habitatdirektivets bilag IV, litra a).

Det fremgår af EU-kommissionens vejledning om streng beskyttelse af dyrearter af fællesskabsbetydning i henhold til habitatdirektivet[4] ("EU-Vejledningen"), at yngle- og rasteområder skal beskyttes strengt, fordi de er afgørende for dyrenes livscyklus og for en arts samlede levested.

Dette generelle udgangspunkt om forbud mod bl.a. beskadigelse eller nedlæggelse af yngle- og rasteområder kan fraviges, jf. habitatdirektivets artikel 16. Fravigelsen efter artikel 16 skal anvendes restriktivt og skal fortolkes snævert.

UDKAST

---

[2] Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer
[3] Bekendtgørelse 2023-08-21 nr. 1098 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter
[4] Meddelelse fra Kommissionen: Vejledning om streng beskyttelse af dyrearter af fællesskabsbetydning i henhold til habitatdirektivet

Artikel 16 opstiller tre kriterier, som alle skal være opfyldt, inden en fravigelse kan indrømmes:

- Der må ikke findes en anden brugbar løsning,
- Der skal være garanti for, at fravigelsen ikke er til skade for opretholdelsen af en gunstig bevaringsstatus for den pågældende bestand, og
- Der skal påvises en eller flere af de begrundelser, der er nævnt i artikel 16, stk. 1, litra a)-e).

Habitatbekendtgørelsen

Habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra d), er i dansk ret bl.a. gennemført i habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

"Ved administration af de i §§ 7 og 8 nævnte bestemmelser kan der ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller

2) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier."

Fravigelsesbestemmelsen findes i habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, der indeholder hjemmel til at fravige forbuddet i § 10.

Habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, opstiller samme tre krav som habitatdirektivet. En fravigelse af forbuddet i § 10 forudsætter, at der ikke findes et tilfredsstillende alternativ, at fravigelsen ikke hindrer opretholdelsen af den pågældende bestands gunstige bevaringsstatus, og at fravigelsen er begrundet i et af de i bestemmelsen opregnede hensyn.

Særligt for forhåndsfravigelse

EU-Vejledningen indeholder særlig vejledning om håndtering af tilfælde, hvor bilag IV-arter koloniserer områder under udvikling. Det fremgår heraf, at fjernelse af midlertidige levesteder i et projekts forberedelses-, drifts- eller nedlukningsfase kræver en fravigelse i henhold til artikel 16, stk. 1, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. EU-Vejledningen giver i den forbindelse mulighed for, at der kan meddeles en forudgående fravigelse (forhåndstilladelse) i tilfælde, hvor beskyttede arter endnu ikke har koloniseret området, men hvor en sådan kolonisering kan forventes med en vis sikkerhed, eksempelvis når arten allerede findes i de omkringliggende områder.

Det understreges i EU-Vejledningen, at de retlige standarder for sådanne forudgående fravigelser ikke må være lavere end for arter og

UDKAST

levesteder, der allerede findes i området, og at samtlige betingelser i artikel 16 fortsat skal være opfyldt, herunder at de formål, der påberåbes til støtte for fravigelsen, skal defineres klart og præcist.

Klagevejledning

Denne afgørelse, som vedrører fravigelse fra habitatbekendtgørelsens § 10, jf. habitatbekendtgørelsens § 11, kan ikke påklages særskilt. Afgørelsen er vedlagt § 25-tilladelsen efter miljøvurderingsloven til projektet, og nærværende afgørelse kan påklages i forbindelse med klage over § 25-tilladelsen. Der henvises til klagevejledningen i § 25-tilladelsen.

Københavns Kommune gør opmærksom på, at der i medfør af offentlighedslovens[5] § 7 er mulighed for at søge om aktindsigt i sagen. Kommunen skal endvidere efter databeskyttelsesloven[6] gøre opmærksom på, at henvendelser og øvrige oplysninger i sagen bliver registreret i København.

UDKAST

[5] Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020.
[6] Lovbekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024.